

Лесни профил
капела у Батајници

УДРУЖЕЊЕ "ЕКОЛОШКИ ПОКРЕТ ЗЕМУН"

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ "ЛЕСНИ ПРОФИЛ КАПЕЛА У БАТАЈНИЦИ" ЗА 2023. ГОДИНУ

Београд, децембар 2023. године

САДРЖАЈ

I.	УВОД	1
II.	РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ	1
III.	ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ	2
1	Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима	2
2	Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима.....	2
3	Управљање природним ресурсима.....	2
3.1	Задачи и активности на заштити и управљању лесним профилем на обали Дунава	10
3.1.1	Одржавање заштићеног подручја.....	10
3.1.2	Праћење стања и мониторинг биљака и птица	19
IV.	ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА21	
1	Научно-истраживачка активност	21
V.	ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА	22
1	Мере и услови	22
2	Активности и учешће управљача на просторном планирању и уређењу подручја	22
VI.	ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА.....	27
1	Мере и услови	27
2	Задачи на развоју културно-образовних и информативно-пропагандних активности	27
2.1	Презентација природног добра	27
2.2	Информисање:	33
VII.	САРАДЊА.....	33
1	Сарадња и партнерство са локалним становништвом.....	33
2	Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју	33
3	Међународна сарадња	34
4	Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих из окружења	34
5	Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима и др.....	35
VIII.	ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ	35
1	Израда аката управљача	35

На основу члана 54. Закона о заштити природе ("Сл. Гласник РС" број 36/09, 88/10, 91/10-испр, 14/16, 95/18 – др. акон и 71/21), члана 11. Решења о проглашењу заштићеног подручја "Лесни профил Капела у Батајници" које је донела Скупштине Града Београда дана 28.05.2014. број: 501-108/14-с и члана 12. Статута Удружења "Еколошки покрет Земун" Управни одбор Удружења "Еколошки покрет Земун" у Земуну, на седници одржаној 11.12.2023. године донео је:

ИЗВЕШТАЈ О РЕАЛИЗАЦИЈИ ГОДИШЊЕГ ПРОГРАМА УПРАВЉАЊА ЗАШТИЋЕНИМ ПОДРУЧЈЕМ "ЛЕСНИ ПРОФИЛ КАПЕЛА У БАТАЈНИЦИ" ЗА 2023. ГОДИНУ

I. УВОД

Заштићено подручје „Лесни профил Капела у Батајници“ је Решењем о проглашењу Заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“, Скупштине Града Београда“, број 501-108/14-с („Службени лист града Београда“, бр. 44-2014, страна 33), на седници одржаној 28.05.2014. године, проглашен за заштићено подручје од локалног значаја и сврстано у III категорију заштите са површином од 5 ha, 41 ar и 74 m².

На План Управљања Заштићеним подручјем „Лесни профил Капела у Батајници“ за период од 2014 до 2024 година, добијено је Позитивно Мишљењу Завода за заштиту природе Републике Србије број: број 020-2571/14 од 20.11.2014. године.

На основу члана 54. Закона о заштити природе (Сл. гласник РС, број 36/09, 88/10, 91/10-испр, 14/16, 95/18 – др. закон и 71/21), члана 11. Решења о проглашењу заштићеног подручја "Лесни профил Капела у Батајници" које је донела Скупштине Града Београда дана 28.05.2014. број: 501-108/14-с и члана 12. Статута Удружења "Еколошки покрет Земун" Управни одбор Удружења "Еколошки покрет Земун" у Земуну, на седници одржаној 14.11.2022. године донео је Годишњи програм управљања заштићеним подручјем "Лесни профил Капела у Батајници" за 2023. годину.

На Годишњи програм управљања заштићеним подручјем „Лесни профил Капела у Батајници“ за 2023. годину (у даљем тексту: „Годишњи програм“) добијена је сагласност Градске управе Града Београда, Секретаријат за заштиту животне средине (бр. V-07-501-199/22 од 27.01.2023. године).

Град Београд- Градска управа града Београда, Секретаријат за заштиту животне средине и Удружење „Еколошки покрет Земун“ су закључили Уговор бр: 401.1-27/2023-V-01 дана 31.03.2023. године (15-K/2023 од 31.03.2023), чији је предмет уговора: Реализација Годишњег програма управљања Заштићеним Подручјем „Лесни профил Капела у Батајници“ за 2023. годину.

У складу са чланом 1. наведеног Уговора Управљач се обавезује да реализује Годишњи програм у свему према обиму радова, активностима и мерама утврђеним Предмером и предрачуном радова и активности за 2023. годину број: 77-K/2022 од 14.11.2022.

II. РЕАЛИЗОВАНЕ АКТИВНОСТИ

Управљач је у складу са обавезама и планираним активностима у Годишњем програму управљања ЗП „Лесни профил Капела у Батајници“ за 2023. годину и Уговором : 401.1-27/2023-V-01 дана 31.03.2023. године спровео све планиране мере и активности, приказане у наставку у складу са редоследом поглавља из Програма.

III. ЗАШТИТА, ОДРЖАВАЊЕ, ПРАЋЕЊЕ СТАЊА И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ И СТИВОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

1 Приоритетне мере и активности на управљању природним вредностима

Приоритетни задатак управљача јесте очување и наставак успостављене одговарајуће организованости на бази поверених послова, а у складу са Решењем.

У оквиру наведеног Управљач је обезбедио спровођење прописаног режима заштите (II степен заштите) и очување природног добра, тако што је ускладио своје развојне активности са циљевима очувања и унапређења природног добра, као и водио рачуна о спровођењу научноистраживачких, информативно-пропагандних и других активности у складу са преузетим законским обавезама и финансијским планом за текућу годину:

- У првом извештајном периоду извршене су активности мониторинга (Записник о стању заштићеног подручја), уређења заштићеног подручја (уређење и одржавање чистоће, постављање мобилијара трим стазе и др.), израде промо материјала (мајица и флајера о птицама) и организоване су и реализоване две радионице "Дани леса 2023".
- У другом извештајном периоду настављене су активности мониторинга и уређења заштићеног подручја (уређење и одржавање чистоће, израда и постављање великог степеништа са уређењем околног простора (земљани радови) и др.).
- У завршном извештајном периоду настављене су активности мониторинга, промоције и уређења заштићеног подручја (одржавање радионица „Упознај капелу“ и дизајн и израда паноа за постојеће и за нову двострану таблу уз ревизит и др.).

2 Приоритетне мере и активности на управљању културно-историјским вредностима

Управљач је активно учествовао на ширењу сазнања о значају лесног профила у Батајници како код локалног становништва, тако и код учесника радионица (две радионице "Дани леса 2023" и две радионице „Упознај Капелу“, у циљу промовисања Заштићеног подручја "Лесни профил Капела у Батајници".

3 Управљање природним ресурсима

У циљу испуњавања обавеза Управљача заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“ и спровођења мера очувања и заштите природног добра, Управљач је и током 2023. године:

- заштићено подручје чувао и одржавао у складу са режимом и мерама заштите прописаним Законом и Решењем о заштити;
- ангажовао руководиоца заштићеног подручја са одговарајућом школском спремом у складу са Законом о заштити природе и Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја. Руководилац је координирао и договарао све послове и мере на заштити, одржавању и праћењу стања са подизвођачима и извршиоцима на реализацији мера и активности;

- настављено је организовано спровођење чуварске службе у складу са Правилником о унутрашњем реду и чуварској служби. Управљач је ангажовао чувара који редовно врши надзор када водостај Дунава омогућава приступ обали и профилу, односно када је висок водостај обилази заштићено подручје и воденим путем – чамцем.
- старао се да непрекидно буде обележено на прописан начин: Таблом са називом, основним подацима и графичким приказом заштићеног подручја (на границама заштићеног подручја) и Таблом са јасно дефинисаним правилима понашања посетилаца, обавезама и ограничењима у погледу коришћења заштићеног подручја. Таблу о понашању у подножју зуба је потребно поново поставити следеће године (2024) (видети слику десно и Записник), као и заменити пано на табли са називом (избледео је)).

Табла из правца Заветног крста, 2023 (постоји, неоштећена)

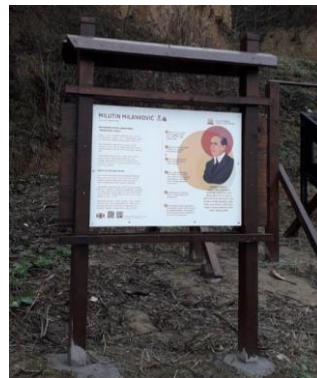
Табла са називом испод некадашњег зуба 2022-лево и 2023-десно: (постоји, значајно избледела), Табла о понашању (срушена)

- Осим обавезних табли Управљач је у циљу обезбеђивања бољих услова боравка на заштићеном подручју и бољег информисања и едукације посетилаца, као и промоције заштићеног подручја до сада кроз реализоване годишње програме поставио и:
 - "М таблу" са јасно представљеним основним информацијама о Лесном профилу Капела у Батајници на српском и енглеском језику. Преко "М табле" Управљач је у претходном периоду поставио упозорење да се посетиоци не задржавају у зони испод "зуба", јер је стуб - "зуб" склон паду (слика испод). 2022. године, табла је пре уклањања зуба премештена, а ове године одштампана су два нова паноа.

- У оквиру трим стазе до 2023. године је постављено 5 реквизита (шести реквизит је постављен у оквиру првог периода (ГП 2023)):
1. мамут клупа са таблом о живом свету (записником констатовано значајно оштећење клупе, табла је постојала у првомм извештајном периоду, а у другом је и на њој нестао пано),
 2. троугаона пењалица са таблом са инфографиком о настанку леса (записником константован нестанак табле, пењалица је у добром стању),
 3. вратило са таблом о Милутину Миланковићу (записником констатовано оштећење вратила – попречне даске и рушење табле)
 4. коса пењалица (записником констатована значајно оштећење пењалице – попречне даске и нестанак канапа) и
 5. клупа за трбушњаке са таблом о Дунаву (и реквизит и табла су у добром стању).
 6. реквизит са облицама за скакање (реквизит и табла су постављени у првом извештајном периоду, а графичко решење паноа за табле о коришћењу реквизита и рибама, и штампа, у завршном извештајном периоду).

Стање пре 2023. године

- Осим наведених реквизита трим стазе, пре 2023. године, постављене су две информативне табле са мапом будуће трим стазе (записником констатована оштећење горње табле – излепљена налепницама и недостатак доње табле).

Положај табле из 2022, године

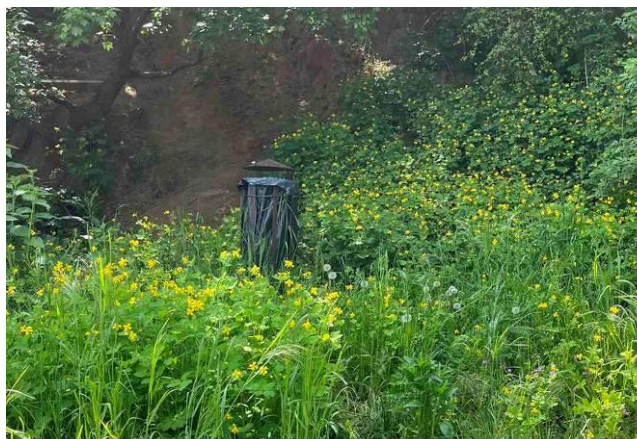
- Пре 2023. године изграђено је велико и два мала степеништа (велико степениште је значајно оштећено у великим бујицама 2022. године. Током 2023. године, у другом извештајном периоду, изграђено је ново велико степениште и измештено низводно од вододерине (старе локације)). Такође је урађена и санација околног простора – земљани радови (затрпане су рупе које је бујица направила и урађени мањи канали ради одвођења воде).

- Табле о забрањеном бацању отпада (записником константован нестанак неколико табли).

- Канте за ђубре и дрвене путоказе на рачвањима (канте и путокази нису оштећени).

О стању мобилијара у првом извештајном периоду сачињен је записник који је приложен уз овај извештај.

- формирао је базу података о стању битних чинилаца заштићеног подручја-водостање Дунава од 01.01.2023 до 13.12.2023. уз израду фотодокументације. Информације и подаци које се прикупе кроз мониторинг утичу на све активности и поступке које су у склопу управљања заштићеним подручјем. Перманентно врши фотографисање заштићеног подручја, чува их у личној архиви, користи за потребе извештавања, а одабране поставља на сајт Еколошког покрет Земун www.lagumica.org.rs.
- Реализовано је уређење, чишћење и одвожење сакупљеног отпада на депонију;
- наставио је добру сарадњу и контакте са Градском општином Земун у циљу развијања програма заштите и грађанима Батајнице.
- Наставио је добру сарадњу са Основним и средњим школама у Земуну и Београду са циљем упознавања свих ученика о значају очувања заштићеног подручја,
- Наставио је добру сарадњу са Рударско-геолошким факултетом из Београда, Географским факултетом из Новог Сада и Географским факултетом из Београда.

3.1 Задаци и активности на заштити и управљању лесним профилем на обали Дунава

У циљу заштите и управљања лесним профилем на обали Дунава извршене су:

- контрола стања са израдом фотодокументације како би се имао перманентан увид у стање и на време реаговало на сваку уочену промену.
- обележавање заштићеног подручја постављањем информативне табле о рибама, уз ново постављени реквизит бр. 5 на трим стази;
- штампа две нове налепнице, преко избледелих, на постојећим таблама;
- спровођење мера чишћења и одржавања заштићеног подручја.

3.1.1 Одржавање заштићеног подручја

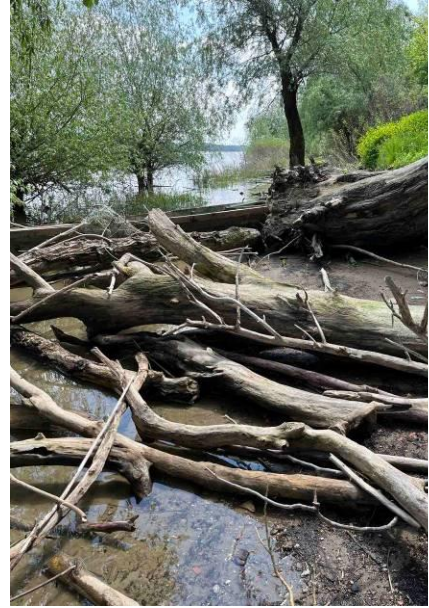
У оквиру одржавања заштићеног подручја, извршени су следећи радови:

- крчење инвазивних врста, резивање и уклањање растиња у подини профила и на прилазном путу из правца "заветног крста";
- чишћење наплавина после повлачења Дунава, са уклањањем;
- одржавање чистоће на заштићеном подручју током читаве године;

У оквиру првог извештајног периода током одржавања заштићеног подручја, уклањане су инвазивне врсте и обављени су радови чишћења. Забележено је присуство великих количина наплавина као последица значајно високог и дуготрајног водостаја, те је у будућем периоду (2024) неопходно предвидети и ову врсту расчишћавања. У складу са предмером радова извршено је:

- Организовано чишћење подине и настављено је са одржавањем чистоће.

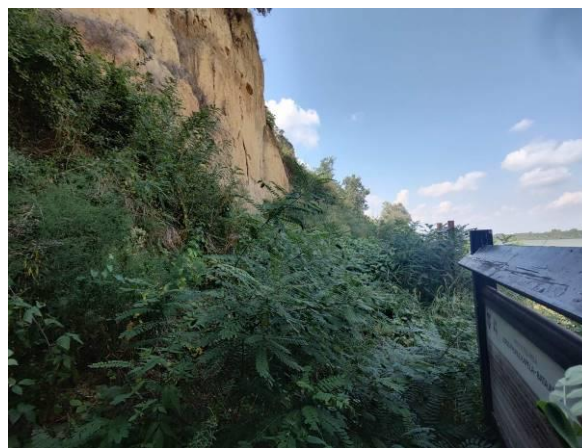
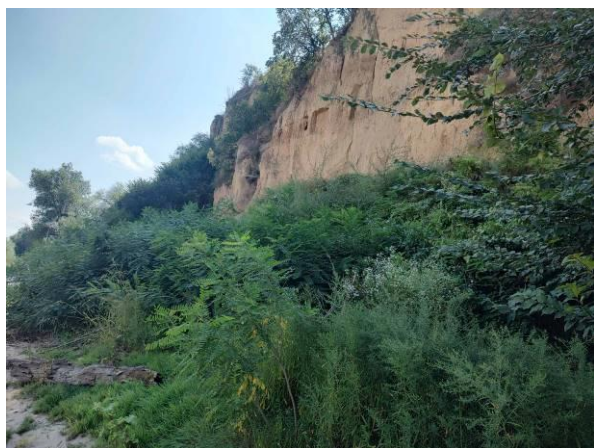
- Организовано уређење постојеће стазе/сурдука чиме је омогућен прилаз заштићеном подручју са летњег пута Батајница – Бановци.

У оквиру другог извештајног периода током одржавања заштићеног подручја, такође су уклањане инвазивне врсте и обављени радови чишћења. Забележено је присуство великих количина наплавина као последица значајно високог и дуготрајног водостаја. У складу са предмером радова извршено је:

- Организовано чишћење подине и настављено је са одржавањем чистоће.

- Организовано уређење постојеће стазе/сурдука чиме је омогућен прилаз заштићеном подручју са летњег пута Батајница – Бановци.

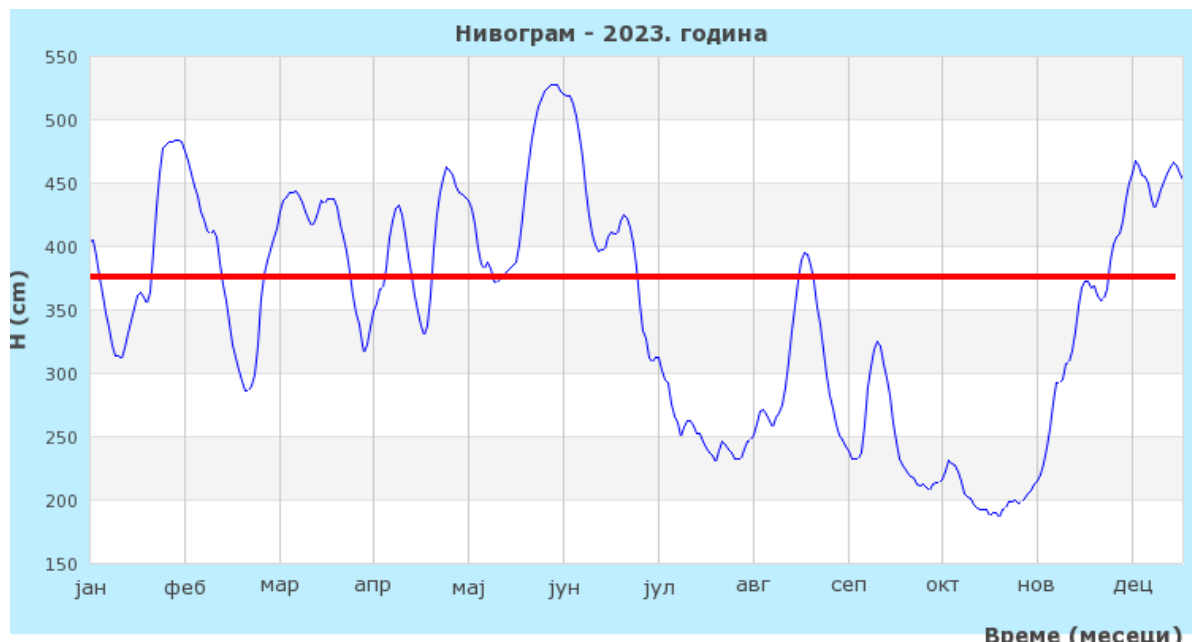

- Одвожење сакупљеног отпада на депонију

3.1.2 Праћење стања и мониторинг биљака и птица

Мониторинг представља континуалну контролу и праћење стања животне средине и неког њеног сегмента. На тај начин је праћено и стање "Лесног профила Капела у Батајници" уз израду фотодокументације, и друге документације. Информације и подаци које се прикупе кроз мониторинг утичу на све активности и поступке које су у склопу управљања заштићеним подручјем. Праћен је водостај Дунава и његов утицај на стање профила и стање целог подручја које се штити (извор: . <https://www.hidmet.gov.rs/ciril/hidrologija/godisnje/godisnjak.php?sifra=42045>)

Из приложених података види се да се од средине јануара до средине фебруара, од 25. фебруара до 25. марта, а онда од 5. априла до 23. јуна (сем краткотрајних периода, недовољно дугачких да се обала просуши), није могло прићи подини профила.

Дуготрајни високи водостаји онемогућили су реализацију активности, нпр постављања реквизита у подини, до пред крај првог извештајног периода.

После 23. јуна водостај је био низак (са аспекта приступа подини лесног профила), осим краткотрајне епизоде у августу, а од почетка новембра, водостај је у порасту.

Током 2022. године извршено је контролисано рушење „зуба“, тако да он више не представља опасност за посетиоце, а нарочито пецароше којима је омиљено место било баш испод „зуба“.

2022

Током 2015. године спроведен је детаљан мониторинг биљних врста на лесном профилу Капела, као и земунском и направљен хербаријум који је доступан на сајту <http://www.lagumica.org.rs/2016/05/15/radionica-br-1-herbarijum-2016-kapela/>.

Током 2017. године организован је детаљан мониторинг птичијих врста. Орнитолог је направио листу птица које у различитим временским условима бораве на заштићеном подручју, што је омогућило развој специјалних видова еколошког туризма у складу са циљевима из десетогодишњег плана.

Током 2023. године:

- Успостављена је комуникација са Милицом Рат ради организовањег будућег биомониторинга.
- Штампан је флајер о птицама забележених орнитолошким мониторингом 2017. године.
- Од стране управљача препозната је биљка која би могла да буде „водољуб“ која је реликт из леденог доба и ако се докаже да јесте, представљаће још једну спону између ледених доба и лесних профила.
- Са ихтиологом је успостављена блиска сарадња око одабира информација о рибама за пано на табли уз реквизит на трим стази.

IV. ПРИОРИТЕТНИ ЗАДАЦИ НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКОГ И ОБРАЗОВНОГ РАДА

1 Научно-истраживачка активност

Спровођење научноистраживачких активности је обављано у сарадњи са Рударско – геолошким факултетом Универзитета Београд, Факултетом техничких наука Универзитета Нови Сад, Географским факултетом из Београда како би се успоставила значајна сарадња на заштити природних вредности и контроли стања лесног профила.

У оквиру ових активности:

- Настављена је добра сарадња са наведеним факултетима и другим управљачима
- Организоване су едукативне радионице за децу, студенте, грађане и друге заинтересоване организације и институције.

У току 2023. године реализоване су две радионице „Дани леса 2023“ и две радионице „Упознај Капелу“. Учесници су имали прилику да директно од професора, који су уједно и сами истраживачи, чују о техници узорковања лесних профила, упознају се са

технолојом и процедуром узимања узорак и њиховом обрадом и припремом за даље анализе. Приликом истраживања Земунског лесног профила и Лесног профила Капела у Батајници примењивали су најсавременије теренске и лабораторијске методе за проучавање леса, уз сарадњу са колегама из иностранства. Чули су о начину одређивања старости лесних профила и могућностима упоређивања са другим лесним профилима у нашој земљи и на простору југоистока Европе.

V. ПЛАНИРАЊЕ, ИЗГРАДЊА И УРЕЂЕЊЕ ПОДРУЧЈА

1 Мере и услови

Годишњим програмом управљања спроводи се План заштите и развоја заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“. На тај начин спроведене активности садрже интегрални приступ у заштити природног наслеђа. Програм заштите и развоја заштићеног подручја „Лесни профил Капела у Батајници“ конципиран је тако да садржи све елементе из Решења о заштити, као и обавезу предузимања свих расположивих мера заштите природног добра и очувању основних вредности које се у њему налазе. Концепт заштите се заснива на детаљној анализи и валоризацији природних вредности, установљеном режиму заштите, посебним и општим мерама забране као и постављеним циљевима за његову заштиту, развој и унапређење. Остваривање програмских мера могуће је уз испуњавање следећих претпоставки:

- Организовање, опремање и стручно усавршавање чланова Удружења;
- Координисано и континуирано праћење стања (мониторинг) као превентивни управљачки инструмент, али и ангажовање стручних и научних организација због санације негативних последица појединих појава и процеса који се могу десити на заштићеној површини заштићеног подручја.

2 Активности и учешће управљача на просторном планирању и уређењу подручја

Планиране активности на уређењу заштићеног подручја током 2023. године су:

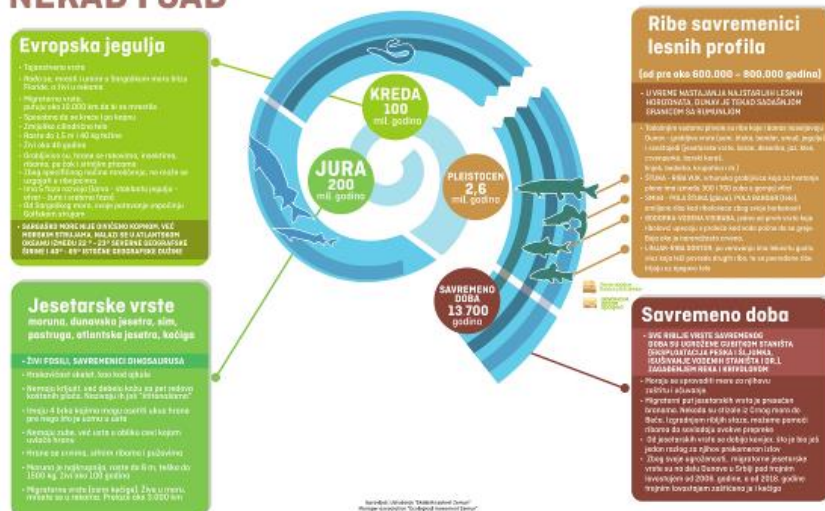
- Наставак постављања реквизита планираних пројектом **трим стазе**: У циљу повећања атрактивности подручја у 2017. години урађен је пројекат "Трим стазе". Први реквизит "мамут клупа", са тематском таблом о животињама које су живеle у одређеним слојевима "лесног профила" постављени су 2018. године. Пењалица и вратило са пратећим тематским таблама о Милутину Миланковићу и инфографиком о настанку лесних профила, као и две информативне табле са мапама трим стазе на границама заштићеног подручја, постављене су 2019. године. У току 2020. године постављен је и реквизит "коса равна-пењалица" уз мапу трим стазе на прилазном путу из правца "Заветног крста", а 2021. године постављена је клупа за трбушњаке, са двостраном таблом на којој су информације о Дунаву и упутствима за коришћење справе. Током 2023. године постављен је реквизит с облицама, који ће бити праћен информативном таблом о рибама. Идеја је да се на свакој пратећој табли нађе по нека интересантна информација о лесу или заштићеном подручју. Стање постојећих справа и пратећих табли је описано у Записнику који је приложен уз овај извештај.

Као што је већ речено, 2023. године планирано је постављање реквизита с облицама, који ће бити праћен информативном таблом о рибама. Информативна табла и реквизит су постављени у првом извештајном периоду, док су панои са информацијама о рибама и коришћењу реквизита дизајнирани и одштампани у завршном извештајном периоду.

An illustration of two black silhouettes of runners on a path of gold coins. The runner on the left is in a starting crouch, while the runner on the right is in a full running stride. The path consists of several gold coins arranged in a line that curves from the bottom left towards the top right.

Одштампани су и панои за постојећу „М“ таблу на којој је било постављено упозорење о опасности боравка испод „зуба“ пре његовог рушења. Табла је прошле године измештена на безбедну локацију.

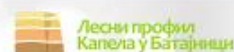

other, moving selected net.

A black silhouette of a person in a running pose, moving from left to right across four yellow, circular stepping stones. The background is a solid light green.

Управљач: Удружење "Еколошки покрет Земун"
Manager: Association "Ecological movement Zemun"

Лесни профил

Током другог извештајног периода постојеће степенице оштећене бујицом су уклоњене, изграђене су нове на измештеној локацији, а простор око великих и малих степеница је саниран.

VI. ПРОМОЦИЈА ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

1 Мере и услови

Промоција вредности заштићеног подручја представљају једну од активности које су посетиоцима омогућиле ближе упознавање са вредностима заштићеног подручја. Ове активности спровођене су кроз:

- Презентацију заштићеног подручја,
- Едукативне активности везане за заштићено подручје,
- Туристичко - рекреативне активности.

2 Задаци на развоју културно-образовних и информативно-пропагандних активности

2.1 Презентација природног добра

Обухвата активности које су спроведене у циљу промоције природних вредности заштићеног подручја.

Као релативно младо заштићено подручје „Лесни профил Капела у Батајници“ је недовољно познат и на локалном нивоу, а и шире. Парадокс је да је знатно познатији у научним круговима него у широј јавности. Промотивне активности имају првенствено за циљ да створе позитивне слике о значају Лесног профила Капела у Батајници, као заштићеног споменика природе и приближе информације о лесу и заштићеном подручју, како обичним грађанима и деци, тако и стручној јавности и студентима који могу у будућности да значајно допринесу истраживању и афирмацији лесних профила.

Презентација и популаризација је остварена кроз следеће активности:

- Поделом постојећег и израдом новог промотивног материјала (флајери и мајице);
- Постављањем информативне табле о рибама уз реквизит са облицама на трим стази и паноа на „М“ табли;
- Организовањем манифестације „Дани леса 2023“;
- Организовањем радионице „Упознај Лесни профил Капела у Батајници“ за грађане.
- Даљом промоцијом информативног филма „Где се крије мамут?“

Едукативне активности везане за заштићено подручје реализоване су кроз:

- Већ традиционално, девету годину за редом организована је манифестација „Дани леса 2023“ године која је намењена учесницима и њиховим породицама у заштити заштићеног подручја, комшијама на лесном профилу, власницима парцела, као и осталим грађанима. Манифестација је реализована пловидбом од Земуна, Земунског лесног профила до Капеле и назад.

У првом извештајном периоду реализоване су две радионице - Манифестације "Дани леса 2023", 24 и 25. јуна 2023. године на броду „Никола Тесла“. За потребе реализације одштампане су мајице, а обезбеђени су предавачи (24.6: Проф. др Љупко Рундић, Проф. др Млађен Јовановић, др Тивадар Гаудењи и Милица Рат, а 25.6.: Проф. др Млађен Јовановић, Проф. др Виолета Гајић и др Тивадар Гаудењи), као и освежење и послужење.

Послати су позиви са агендама. На радионицама су учествовали и говорили представници Градског Секретаријата за заштиту животне средине и Завода за заштиту природе. У радионицама су учествовали и студенти Рударско геолошког факултета из Београда.

Удружење "Еколошки покрет Земун"

Лесни профил
Капела у Батајници

Поштовани,

Удружење „Еколошки покрет Земун“ у својству управљача Заштићених подручја „Земунски лесни профил“ и „Лесни профил Капела у Батајници“ организује радионицу под називом „Дани леса 2023“ као туристички потенцијал Београда.

Радионица се спроводи у оквиру реализације Годишњег програма управљања Заштићеним подручјем "Лесни профил Капела у Батајници" за 2023. годину.

Позивамо Вас да нам се у недељу 25.06.2023. године придружите у пловидби.

Окупљање је 25.06.2023. (недеља) код „Бетон хале“ у периоду 9.30-10.00 h.

Брод "Никола Тесла" испловљава у 10.00h и нема могућност каснијег стајања. Пловиће се на рути: Бетон хала – ЗП „Земунски лесни профил“ - ЗП „Лесни профил Капела у Батајници“ – Бетон хала. Повратак је планиран за 14.00 h.

Еколошки покрет Земун

ДАНИ ЛЕСА

Заштићени лесни профил Капела - Батајница, 24. јун 2023.

Еколошки покрет Земун

ДАНИ ЛЕСА

Заштићени лесни профил Капела - Батајница, 25. јун 2023.

За потребе промоције заштићеног подручја извршено је штампање флајера о птицама (845 ком) који су орнитолошким мониторингом 2017. године забележене на заштићеном подручју.

ГНЕЗДАРИЦЕ ЛЕСНИХ ОДСЕКА

Све ове врсте се гнезде у рупама у стрмом лесу, било колонијално (групно), било појединачно:

Кукумавка - *Athenoecia*
Мала и пегава сова, неретко активна дану.
Гнезди се појединачно у већим рупама, а лови на пољима у залеђу. Станарица. Од врха кљуна до краја репа дугачка је 23-28 цм.

Водомар - *Alcedo atthis*
Светлоплавих леђа, плавозелених крила и наранџастих груди и трбуха. Лети брзо и праволинијски, зарања за рибом. Настанује реке стрмих обала. Станарица. 17-19 цм (од тога кљуна 4 цм).

Пчеларица - *Merops alpestris*
Жутог грла, плавих груди и трбуха, кестењастог темена и жутих плећа. Гнезди се колонијално у рупама у стрмим лесним одсецима, речним обалама и коповима. Селица. 25-29 цм.

Ветрушка - *Falco tinnunculus*
Омањи соко дужи репа, препознатљив по честом лепришању у месту. Гнезди се појединачно у већим рупама у лесним одсецима. Најбројнија од дневних птица грабљивица Србије. Станарица. 33-36 цм.

Чавка - *Corvus monedula*
Ситнија врана сивог потиљака и краћег кљуна. Гнезди се појединачно и групно у лесним одсецима. Станарица. 30-34 цм.

Брегуница - *Riparia riparia*
Омањи ласта; одозго смеђа, одоздо белог грла и трбуха раздвојених смеђим грудима. Гнезди се колонијално уз реке стрмих обала и по лесним одсецима у којима копа бројне рупе. Селица. 12-13 цм.

Чворак - *Sturnus vulgaris*
Претежно црна птица с разнобојним преливима на перју; у сезони гнезбења жутог кљуна (касније сивосмеђег). Гнезди се у старим рупама пчеларица, пошто их сам не копа. Станарица. 19-22 цм.

Пољски врабац - *Passer montanus*
Пољски врабац има рибе теме и тамну ушну тачку на светлом образу. Гнезди се појединачно и групно у дупљама стабала и лесним одсецима. Станарица. 12-14 цм.

ЗАНИМЉИВИЈЕ ВРСТЕ ЛЕСНИХ ОДСЕКА У ЗЕМУНУ И БАТАЈНИЦИ

Датум посете: _____

Обележите оне које сте видели у пределима „Заштићених Подручја „Лесни профил Капела у Батајници“ и „Земунски лесни профил“:

☐ Лабуд грбац - *Cygnus olor* ☐ Гулвара - *Anas platyrhynchos*
☐ Риђоплава патка - *Aythya ferina* ☐ Мали ронац - *Mergellus albellus*
☐ Велики врањак - *Phalacrocorax carbo* ☐ Сива чапља - *Ardeacinerea*
☐ Мала бела чапља - *Egretta garzetta* ☐ Погојка - *Actitis hypoleucos*
☐ Обични галеб - *Chroicocephalus ridibundus*
☐ Белобрка чигра - *Chlidonias hybridus* ☐ Обична чигра - *Sterna hirundo*
☐ Голуб гривац - *Columba palumbus* ☐ Кукумавка - *Athenoecia*
☐ Црна чипка - *Apus apus* ☐ Водомар - *Alcedo atthis*
☐ Пчеларица - *Merops alpestris* ☐ Ветрушка - *Falco tinnunculus*
☐ Сврака - *Pica pica* ☐ Чавка - *Corvus monedula*
☐ Сива врана - *Corvus cornix* ☐ Брегуница - *Riparia riparia*
☐ Сеоска ласта - *Hirundo rustica* ☐ Велика сеница - *Parus major*
☐ Дугорепа сеница - *Aegithalos caudatus* ☐ Чворак - *Sturnus vulgaris*
☐ Бела плиска - *Motacilla alba* ☐ Врабац пољски - *Passer domesticus*
☐ Пољски врабац - *Passer montanus*

Управљач: Удружење „Еколошки покрет Земун“
www.leszemun.rs
www.lagumica.org.rs

ЗАШТИЋЕНО ПОДРУЧЈЕ „ЗЕМУНСКИ ЛЕСНИ ПРОФИЛ“

ПТИЦЕ ЛЕСНИХ ПРОФИЛА БЕОГРАДА

Пчеларице

УПОЗНАЈМО ПТИЦЕ ЛЕСНИХ ОСЕКА БЕОГРАДА
Узводно од Земуна дуж десне, сремске обале Дунава пружа се 40 километара дуг лесни одсек, који местимично достиже и 50 метара висине. Препознат је по значају геолошког наслеђа, па су неке деонице због тога и заштићене: ЗП „Лесни профил Капела у Батајници“ и „Земунски лесни профил“. Но, таква импресивна природна творевина је и станиште птица, нарочито дупљашница, односно оних које се легу у рупама у дрвету или у стрмом лесу.
Године 2017. изведено је прво истраживање птица ова два заштићена подручја. У првој половини године забележено је око 65 врста. На лесним профилима је пронађено неколико десетина старих рупа у којима су се гнездили пчеларице, а саме птице су овог пролећа биле редовно присутне, али у изненађујуће малом броју. Од карактеристичних гнездарница леса, редовно су опажане и ветрушке. Мимо њих, током пролећне сеобе на Дунаву бележене су и грациозне белобрке и обичне чигре, а током зимовања и угрожене риђоплава патка и ретки мали ронац.

ГНЕЗДАРИЦЕ ЛЕСНИХ ОДСЕКА

Чворак

Пољски Врабац

Водомар

Кукумавка

Чавка

Ветрушка

Брегуница

Радионица 2 „Упознај ЗП Лесни профил Капела у Батајници“: На иницијативу професорке географије из средње Економске школе „Нада Димић“ из Земунa организована је радионица за ученике првог разреда. Како комбијем није могло да се превезе цело одељење, а један број ученика је гравитирао Батајници и околним насељима (Угриновци, Бановци, Пазова и сл), организован је превоз прво групе ученика из Земунa, а затим је доведена група из центра Батајнице у пратњи професора из веронауке. Групе су допуњене заинтересованим грађанима. Радионици је присуствовао и професор географије из Х београдске гимназије, ради успостављања сарадње у наредном периоду.

Удружење “Еколошки покрет Земун”

Лесни профил
Капела у Батајници

РАДИОНИЦА „УПОЗНАЈ ЛЕСНИ ПРОФИЛ КАПЕЛА У БАТАЈНИЦИ“

у оквиру реализације

Годишњег програма управљања Заштићеним подручјем „Лесни профил Капела у Батајници“ за 2023. годину“

Недеља, 29.11.2023. године

<u>Време</u>	<u>Програм</u>	<u>Локација</u>
10.00-10.15	Окупљање учесника испред Економске школе „Нада Димић“ у Земуну и превоз до заштићеног подручја	Земун – ЗП “Лесни профил Капела у Батајници”
11.15-11.30	Окупљање учесника у Батајници и превоз до заштићеног подручја	Батајница– ЗП “Лесни профил Капела у Батајници”
11.00-14.00	Упознавање заштићеног подручја, предавање проф. др Млађена Јовановића и Љиљане Марјановић, обилазак, коришћење справа на трим стази, послужење.	ЗП “Лесни профил Капела у Батајници”
14.00 - 14.15	Повратак до центра Батајнице	ЗП “Лесни профил Капела у Батајници”- Батајница
14.30-15.00	Повратак до Земунa	ЗП “Лесни профил Капела у Батајници”- Земун

2.2 Информисање:

Информисање грађана је вршено путем постављених табли на Заштићеном подручју, организовањем радионица и промотивним спотом.

VII. САРАДЊА

1 Сарадња и партнерство са локалним становништвом

У претходном периоду успостављена је добра сарадња са локалним предузетницима који у близини заштићеног подручја имају угоститељске објекте, као и са најближим суседима.

Настављена је добра сарадња са локалним становништвом, посетиоцима, као и са најближим суседима. Забележена је већа посећеност локалног становништва.

2 Сарадња са другим власницима и корисницима непокретности у заштићеном подручју

У оквиру активности редовног одржавања, успостављена је комуникација са становништвом на заштићеном подручју и његовом непосредном окружењу. У оквиру активности редовног обиласка заштићеног подручја са копна и реке Управљач ће наставити добру сарадњу са посетиоцима-пецарошима који су редовни посетиоци ове локације.

3 Међународна сарадња

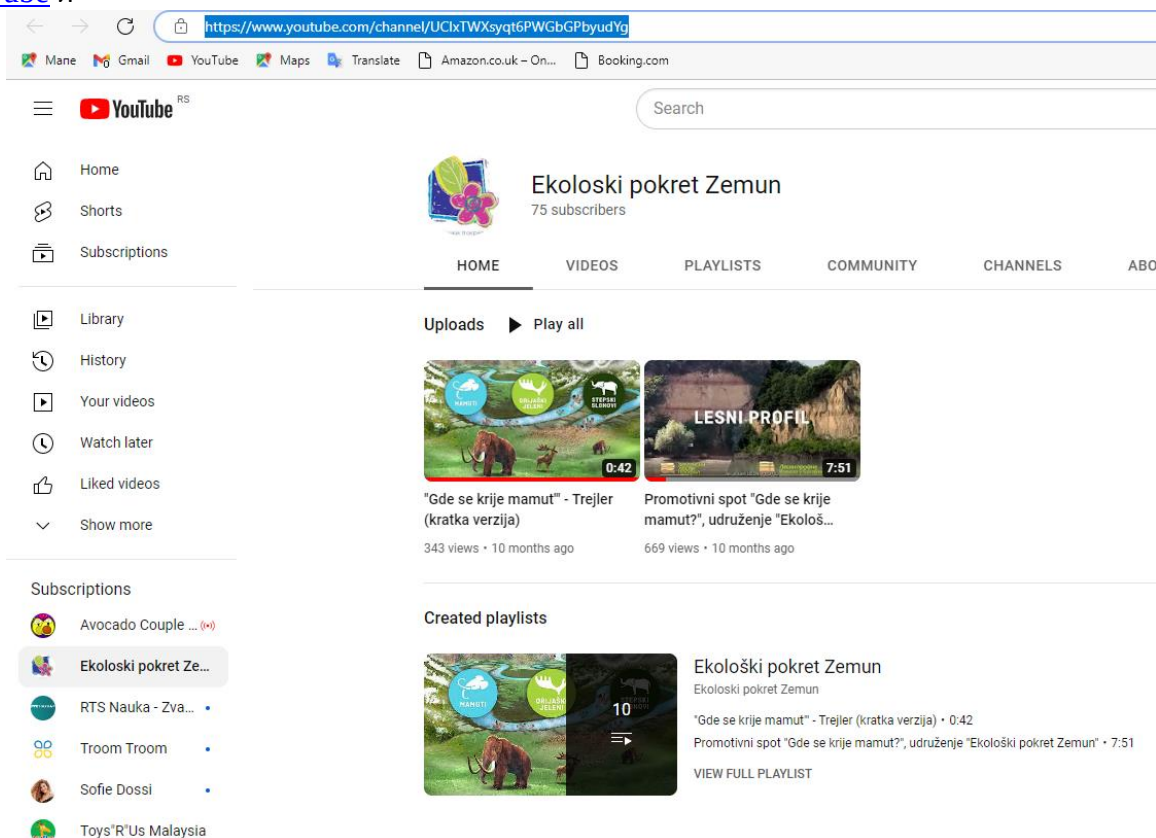
На принципима добре праксе коју је Управљач стекао у успостављеној сарадњи са Меморијалним центром "Милутин Миланковић" из Даља Р. Хрватска, и из Мађарске, планира се њен наставак.

4 Организовано и професионално удруживање заштићених подручја Србије и других заинтересованих из окружења

Управљач "Еколошки покрет Земун" ће наставити да одржава добре односе са другим Управљачима, а у плану су и активности на успостављању нових контаката.

5 Сарадња са информативним гласилима и стручним часописима и др.

Успостављена је добра и коректна сарадња са медијима, а у плану је и појачана активност на промовисању "Лесног профила Капела у Батајници". Емисија "Београд за почетнике" је значајно допринела промоцији заштићених лесних профила, а у међувремену је израђен промотивни спот „Где се крије мамут?“ [Ekoloski pokret Zemun - YouTube](https://www.youtube.com/channel/UClxTWXsyqt6PWGbGPbyudYg) и

VIII. ПОСЕБНИ ПОСЛОВИ И ЗАДАЦИ

1 Израда аката управљача

У циљу будућег концепта заштите и развоја заштићеног подручја, јасног дефинисања правила понашања посетилаца и корисника, обавезама, правима и ограничењима у погледу коришћења заштићеног подручја донета су следећа акта Управљача, у складу са законом и решењем;

- Годишњи програм управљања заштићеним подручјем за 2024. годину
- Подношење захтева, обавештења и других аката потребних за реализацију планираних активности - континуирано и по потреби.

Руководилац Заштићених Подручја

Нада Ђурић

Председник удружења

Љиљана Марјановић

